

Sygnatura akt: VIII Ga 410/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 grudnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie, VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący - SSO Krzysztof Górski

po rozpoznaniu w dniu 23 grudnia 2015 roku w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym w postępowaniu uproszczonym

sprawy z powództwa H. A. z siedzibą w S. w Szwecji

przeciwko D. K.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie z dnia 24 września 2015 roku, wydanej w sprawie o sygnaturze akt X GC 164/14:

oddala apelację.

- (...)-

Sygn. akt VIII Ga 410/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie oddalił powództwo H. A. z siedzibą w S. przeciwko D. K. o zapłatę.

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, że powód wniósł w elektronicznym postępowaniu upominawczym o zasądzenie od pozwanego kwoty 7.376,48 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwoty 5.325,08 zł od dnia 22 grudnia 2012 roku oraz od kwoty 1.746,39 złotych od dnia wniesienia pozwu, oraz zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania. Uzasadniając pozew powód wskazał, iż na mocy umowy sprzedaży wierzytelności zawartej w dniu 21 grudnia 2012 roku z Bankiem (...) SA z siedzibą w K. nabył wierzytelność przysługującą Bankowi wobec pozwanego. Zobowiązanie pozwanego wobec cedenta wynikało z zawartej umowy kredytu. W związku z niespłaceniem przez pozwanego kredytu cedent uznał należność za zadłużenie przeterminowane. Na dochodzoną należność składają się kwoty: 5.325,08 zł tytułem należności głównej, odsetki od należności głównej w wysokości 1.746,39 złotych oraz koszty w kwocie 305,01 zł, które cedent naliczył zgodnie z zawartą umową kredytu.

W odpowiedzi na pozew ustanowiony dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego kurator wniósł o oddalenie powództwa.

W świetle materiału procesowego Sąd Rejonowy uznał za udowodnione następujące fakty:

W dniu 13 marca 2008 roku Bank (...) S.A. w K. (dawniej (...) Bank S.A.) zawarł z pozwanym D. K. umowę kredytu na zakup pojazdu przez przedsiębiorcę nr (...). Na podstawie przedmiotowej umowy Bank udzielił pozwanemu kredytu na zakup pojazdu marki S. (...) na kwotę 76.860 zł. Termin spłaty kredytu zgodnie z kalendarzem spłat

przypadał na dzień 12 marca 2013 roku. Pozwany nie spłacił kredytu zaciągniętego w Banku (...) S.A. w całości. Należność z tytułu niespłaconego kredytu wyniosła 5.325,08 zł. Nadto, Bank naliczył dodatkowe koszty związane z niespłaceniem kredytu, tj. odsetki umowne w kwocie 101,25 zł oraz odsetki karne w kwocie 455,86 zł. Wobec zaległości w spłacie kredytu, Bank wystąpił do Sądu o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu. Postanowieniem z dnia 16 stycznia 2012 roku Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie, IX Wydział Egzekucyjny nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) z dnia 26 grudnia 2011 roku na rzecz Banku przeciwko D. K.. Postępowanie egzekucyjne prowadzone z wniosku Banku przeciwko pozwanemu zostało umorzone wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji. Komornik zwrócił tytuł wykonawczy Bankowi.

W dniu 21 grudnia 2012 roku Bank (...) S.A. z siedzibą w K. reprezentowana przez R. B. zawarła z powódką H. A. reprezentowaną przez B. P. umowę sprzedaży wierzytelności, na podstawie której Bank sprzedał na rzecz powódki wierzytelność przysługującą Bankowi w stosunku do pozwanego D. K. w wysokości 7.376,48 zł, na którą składały się: kwota 5.325,08 zł tytułem należności głównej, odsetki od należności głównej w wysokości 1.746,39 zł oraz koszty 305,01 zł. Powódka uiszczała na rzecz Banku cenę z tytułu umowy sprzedaży. W dacie zawarcia umowy przelewu wierzytelności R. D. Zarządzający Departamentem Windykacji w Banku (...) S.A. - działał w imieniu Banku na podstawie pełnomocnictwa z dnia 1 lipca 2011 roku. Przedmiotowe pełnomocnictwo obejmowało dokonywanie w imieniu Banku – łącznie z drugą uprawnioną osobą nie będącą pracownikiem Departamentu Windykacji Centrali Banku – czynności prawnych w obrocie krajowym i zagranicznym, w zakresie zadań Departamentu Windykacji Centrali Banku, z wyłączeniem czynności w obrocie wekslowym, a nadto jednoosobowe dokonywanie w imieniu Banku - w zakresie zadań Departamentu Windykacji Centrali Banku – czynności prawnych nie wywołujących skutków finansowych.

Pismem z dnia 16 stycznia 2013 roku firma (...) działając na zlecenie powódki, która występowała w imieniu Banku (...) S.A. zawiadomiła pozwanego o przelewie wierzytelności. Pismem z dnia 28 lutego 2013 roku firma (...) działając na zlecenie powódki wezwała pozwanego do zapłaty kwoty 499,55 zł.

W świetle poczynionych ustaleń Sąd Rejonowy zważył, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. Wskazał, że powódka powołując się na umowę przelewu wierzytelności z dnia 21 grudnia 2012 roku zawartej z Bankiem (...) S.A. w K. dochodziła od pozwanego zapłaty kwoty 7.376,48 zł tytułem należności jaką nabyła od Banku jako pierwotnego wierzyciela pozwanego. Sąd Rejonowy ocenił, że z przedłożonych przez powódkę dokumentów w istocie wynika, że Bankowi (...) S.A. przysługiwała wierzytelność w stosunku do pozwanego. Pozwany zawarł bowiem z Bankiem (...) S.A. umowę kredytu, a kredyt nie został przez pozwanego w całości spłacony. Z dokumentów Banku wynika, że wysokość niespłaconej należności głównej wyniosła 5.325,08 zł, a nadto, że Bank naliczył dodatkowe koszty związane z niespłaceniem kredytu w terminie.

W pierwszej kolejności Sąd Rejonowy badał uprawnienie powódki do występowania jako strona w niniejszym postępowaniu, wskazując, że powódka legitymacji czynnej upatrywała w umowie przelewu wierzytelności z dnia 21 grudnia 2012 roku, której przedmiotem była wierzytelność dochodzona pozwem. Sąd zwrócił uwagę, że z przedłożonej przez powódkę umowy przelewu wierzytelności z dnia 21 grudnia 2012 roku wynika, że umowa została zawarta przez B. P. działającego w imieniu powódki oraz R. D. Zarządzającego Departamentem Windykacji w Banku (...) S.A.- działającego w imieniu Banku na podstawie pełnomocnictwa z dnia 1 lipca 2011 roku. Z treści złożonego do akt pełnomocnictwa (k.110) wynika, że R. B. był umocowany do jednoosobowo działania w imieniu Banku tylko w zakresie zadań Departamentu Windykacji Centrali Banku – czynności prawnych nie wywołujących skutków finansowych. Dokonując oceny tego dokumentu Sąd uznał, że R. B. nie był umocowany do samodzielnego zawarcia w imieniu Banku umowy przelewu wierzytelności z powódką, gdyż przedmiotowa czynność prawna polegająca na zbyciu określonej wierzytelności Banku wywołała skutki finansowe. Bank w następstwie skutecznie dokonanej cesji utraciłby na rzecz powódki przysługującą mu wobec D. K. wierzytelność pieniężną. Zgodnie z treścią przedłożonego przez powódkę pełnomocnictwa udzielonego R. B., wymieniony mógłby zawrzeć skuteczną umowę przelewu wierzytelności tylko łącznie z drugą uprawnioną osobą nie będącą pracownikiem Departamentu Windykacji Centrali Banku. Z treści umowy przelewu wprost wynika zaś, że R. B. działał w imieniu Banku samodzielnie. W konsekwencji powyższych ustaleń Sąd Rejonowy stwierdził, że legitymacja czynna powódki w niniejszym postępowaniu nie występuje, albowiem

dla skuteczności przelewu konieczne jest skuteczne zawarcie umowy pomiędzy cedentem a cesjonariuszem, co nie miało miejsca na gruncie niniejszej sprawy. Z tego względu stwierdził, że nie sposób przyjąć, że Bank przeniósł na powódkę wierzytelność z tytułu umowy kredytu nr (...).

Sąd Rejonowy wskazał także, że zgodnie z ogólną regułą dowodową zawartą w treści art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Ciężar udowodnienia faktu rozumieć należy z jednej strony jako obarczenie strony procesu obowiązkiem przekonania sądu dowodami o słuszności swoich twierdzeń, a z drugiej konsekwencjami poniesienia realizacji tego obowiązku lub jego nieskuteczności. Tą konsekwencją jest zazwyczaj niekorzystny dla strony wynik procesu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 07 listopada 2007 r., sygn. akt II CSK 293/07 LEX nr 487510).

Mając na uwadze powyższe Sąd stwierdził, że powódka w toku postępowania nie wykazała, aby R. B. był umocowany do występowania w imieniu Banku (...) S.A. do zawarcia umowy przelewu wierzytelności z dnia 21 grudnia 2012 roku, a co za tym idzie, że umowa przelewu wierzytelności została skutecznie zawarta między Bankiem (...) S.A. w K. a powódką. Stwierdził zatem brak legitymacji procesowej czynnej po stronie powodowej, co z kolei przesądziło o konieczności oddalenia powództwa.

Sąd Rejonowy wskazał, że orzekając w przedmiotowej sprawie uwzględnił dokumenty, które nie były w toku postępowania kwestionowane, a nadto nie wzbudziły zastrzeżeń Sądu.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód zaskarżając go w całości i wnosząc o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów postępowania procesowego z uwzględnieniem kosztów postępowania I i II instancji.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił:

-naruszenie przepisów prawa procesowego t.j. art. 232 k.p.c. poprzez przyjęcie, iż powód nie wywiązał się z obowiązku udowodnienia okoliczności skutecznego zawarcia umowy przelewu wierzytelności z dnia 21.12.2012r., z której wywodzi skutki prawne, z uwagi na rzekome niewykazanie umocowania dla R. B. do zawarcia przedmiotowej umowy cesji z dnia 21.12.2012r., w sytuacji kiedy powód przedłożył do akt sprawy zarówno pełnomocnictwo z dnia 1.07.2011r. dla R. B. do podpisania oświadczenia w imieniu Banku jak również pełnomocnictwo dla R. B. z dnia 25.04.2012r. do zawierania umów sprzedaży wierzytelności, a w konsekwencji przyjęcie przez Sąd I Instancji, że powód nie wykazał skutecznie okoliczności nabycia wierzytelności wynikającej z umowy kredytu nr (...), co niewątpliwie miało wpływ na wynik sprawy i oddalenie powództwa;

-naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 §1 w zw. z art. 227 kpc poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego w celu ustalenia faktów mających znaczenie dla sprawy, w szczególności skutecznego zawarcia umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 21.12.2012r.;

- naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 231 k.p.c. poprzez przyjęcie za niewykazaną legitymację czynną powoda, zasadności dochodzonego roszczenia, mimo istnienia ku temu dostatecznej podstawy w zebranych materiale dowodowym, który w sposób wyczerpujący i wzajemnie uzupełniający się wskazuje na zasadność roszczenia.

Skarżący wniósł ponadto o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów z dokumentów, w postaci pełnomocnictwa dla R. B. z dnia 25.04.2012r. do zawierania umów sprzedaży wierzytelności oraz pełnomocnictwa dla R. B. z dnia 1.07.2011r., które załączył do apelacji.

W odpowiedzi na apelację ustanowiony dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego kurator wniósł o jej oddalenie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Wstępnie zaznaczyć należy, że sprawa była rozpoznawana w postępowaniu uproszczonym, zaś Sąd odwoławczy nie przeprowadzał postępowania dowodowego, zatem zgodnie z art. 505¹³ §2 k.p.c. uzasadnienie niniejszego orzeczenia powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Katalog zarzutów, które skarżący może uczynić podstawą apelacji jest w postępowaniu uproszczonym ograniczony do zarzutu naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie oraz naruszenia przepisów postępowania, jeżeli mogło ono mieć wpływ na wynik sprawy (art. 505⁹ § 1 k.p.c.). Enumeratywne wyliczenie zarzutów mogących stanowić podstawę apelacji oznacza, że w postępowaniu uproszczonym ten środek odwoławczy ma charakter ograniczony, a sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę w granicach wyznaczonych przez treść podniesionych zarzutów apelacyjnych.

Analiza apelacji wywiedziona przez powoda wskazuje, że sformułowane w niej zarzuty odnoszą się wyłącznie do zarzutu naruszenia przepisów postępowania cywilnego sprowadzając się w zasadzie do kwestionowania prawidłowości ustaleń Sądu Rejonowego w zakresie nienależytego reprezentowania Banku (...) SA z siedzibą w K. przy zawieraniu z powodem umowy cesji z dnia 21 grudnia 2012 roku, której przedmiotem była należność dochodzona przez powoda w niniejszym postępowaniu.

Przed przystąpieniem do szczegółowego rozważania zarzutów podniesionych w apelacji wskazać należy, że podstawę faktyczną orzeczenia Sądu Okręgowego stanowią prawidłowe ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego, będące efektem wszechstronnej oceny materiału dowodowego dokonanej przez ten Sąd. Wywody te nie są obarczone żadnymi wadami logicznymi. W rezultacie Sąd Okręgowy nie tylko czyni podstawą własnego orzeczenia ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego, ale także w pełni podziela dokonaną przez ten Sąd subsumpcję ustalonych faktów pod obowiązujące normy prawne.

Przechodząc do rozważań dotyczących oceny zasadności podniesionych zarzutów wskazać należy, że skarżący podniósł zarzut naruszenia art. 232 k.p.c. zarzucając, że Sąd Rejonowy w sposób nieprawidłowy przyjął, że powód nie wywiązał się z obowiązku udowodnienia skutecznego zawarcia umowy przelewu wierzytelności zawartej w dniu 21 grudnia 2012 roku, z uwagi na niewykazanie umocowania osoby reprezentującej bank – cedenta do zawarcia z powodem umowy sprzedaży wierzytelności. Tak sformułowany zarzut należało uznać za bezzasadny.

W myśl art. 232 k.p.c. strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Sąd może dopuścić dowód niewskazany przez stronę. Pomimo niejasnego sformułowania tego zarzutu, można przyjąć - zważywszy treść przedstawionego przez skarżącego uzasadnienia, że skarżący miał na myśli zdanie pierwsze tego przepisu. Wskazać należy, że zgodnie z utrwaloną linią orzeczniczą sąd nie może dopuścić się obrazy art. 232 zd. 1 k.p.c., ponieważ przepis ten odnosi się do obowiązków stron, a nie do czynności sądu (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 15 maja 2015 r., I ACa 1679/14, legalis numer 1325815, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2015 r., V CSK 624/14, legalis numer 1303705). Jak wskazuje się w orzecznictwie przepis ten określa ciężar dowodu w znaczeniu procesowym, czyli obowiązek przedstawienia faktów i dowodów przez strony, nie stanowi natomiast podstawy wyrokowania sądu i nie może mieć wpływu na poprawność wydanego przez sąd rozstrzygnięcia (vide: wyroki Sądu Najwyższego: - z dnia 15.02.2008 r., I CSK 426/07; - 7.11.2007 r., II CSK 293/07; - z dnia 22.05.2003 r., II CK 367/02). Gdyby przyjąć, że apelujący podnosił naruszenie art. 232 zd. 2 k.p.c., to w oparciu o ten przepis można zarzucać sądowi, że nie dopuścił jakiegoś dowodu z urzędu, mimo, że zachodziły ku temu powody (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14.03.2007 r., I CSK 465/06). Zaniechanie sądu zatem może być przedmiotem zarzutu tylko w sytuacjach szczególnych, a takich apelujący nie tylko nie próbował wskazywać, ale i takich w ogóle nie podnosił. W związku z tym brak podstaw do przyjęcia, że naruszenie tego przepisu nastąpiło w aspekcie zdania drugiego.

Argumentacja skarżącego mająca uzasadniać naruszenie tego przepisu zasadniczo powinna więc służyć uzasadnieniu naruszenia normy art. 233 §1 k.p.c., a merytoryczna ocena tego zarzutu zostanie przedstawiona w dalszym toku postępowania

W tym miejscu Sąd Okręgowy wskazuje, że podziela prawidłowe stanowisko Sądu Rejonowego wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia w przedmiocie niewykazania przez powoda istnienia po jego stronie legitymacji czynnej do występowania w niniejszym procesie, a które to stanowisko legło u podstaw decyzji w przedmiocie oddalenia powództwa. Zgodzić się należy z Sądem Rejonowym, że powód nie wykazał należytego umocowania do zawarcia umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 21 grudnia 2012 roku ze strony przedstawiciela Banku będącego cedentem - R. B.. Istnienia takiego umocowania nie sposób wywieść z treści pełnomocnictwa z dnia 1 lipca 2011 roku (k. 110) przedłożonego przez powoda w toku postępowania przed Sąd I instancji, na okoliczność wykazania prawidłowości udzielonego R. B. pełnomocnictwa. Podzielając argumentację Sądu Rejonowego wskazać należy, że z treści tego pełnomocnictwa wynika umocowanie R. B. do jednoosobowej reprezentacji banku tylko w zakresie zadań Departamentu Windykacji Centrali Banku – czynności prawnych nie wywołujących skutków finansowych. Natomiast jak to słusznie wskazał Sąd Rejonowy zawarcie z powodem umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 12 grudnia 2012 roku, będącej źródłem dochodzonego w niniejszej sprawie roszczenia, nie mieści się – z uwagi na fakt, że umowa ta wywołuje skutki finansowe – w zakresie pełnomocnictwa z dnia 1 lipca 2011 roku (k. 110). Powyższe ustalenia prowadzą do konkluzji, że R. B. reprezentujący Bank (...) SA przy zawieraniu z powodem umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 12 grudnia 2012 roku nie mógł w związku z tym skutecznie zbyć wierzytelności będącej przedmiotem tej umowy. W konsekwencji powód, wobec nieskuteczności umowy sprzedaży z dnia 12 grudnia 2012 roku, nie uzyskał legitymacji czynnej do występowania w niniejszym postępowaniu.

Wbrew sugestiom płynącym z treści apelacji w toku postępowania przed Sądem I instancji nie złożono innego dokumentu pełnomocnictwa a zwłaszcza pełnomocnictwa z dnia 25 kwietnia 2012. DO akt sprawy dołączono wyłącznie omówione przez Sąd Rejonowy pełnomocnictwo z dnia 1 lipca 2011 (k. 110 akt). Skarżący nie wskazuje w apelacji żadnych argumentów pozwalających na ustalenie iż w rzeczywistości wnosił przed Sądem Rejonowym o dopuszczenie dowodu z pełnomocnictwa z dnia 25 kwietnia 2012. Oświadczenia co do złożenia przed Sądem Rejonowym dowodu powołanego obecnie w apelacji nie znajdują więc żadnego uzasadnienia.

Oceny w zakresie zasadności i prawidłowości ustaleń Sądu Rejonowego w powołanym powyżej zakresie nie zmienia fakt złożeniu dopiero wraz z apelacją dodatkowego pełnomocnictwa z dnia 25 kwietnia 2012 roku udzielonego przez cedenta R. B. (k. 162).

Przede wszystkim należy wskazać, iż zgodnie z 381 k.p.c. Sąd drugiej instancji może pominąć nowe fakty i dowody, jeżeli strona mogła je powołać w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, chyba że potrzeba powołania się na nie wynika później.

Powód składając do akt dopiero na etapie postępowania apelacyjnego nowy dowód w postaci pełnomocnictwa z dnia 25 kwietnia 2012 roku powinien być więc wykazać, że nie mógł go przedstawić w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji (gdyż wówczas jeszcze nie istniały lub o nich nie wiedział, albo też zachodziły istotne przyczyny usprawiedliwiające niemożność ich przedstawienia) lub że potrzeba ich oferowania powstała dopiero później).

Należy stwierdzić, że o istnieniu potrzeby powołania się na nowe fakty i dowody nie decyduje samo zapatrywanie strony, lecz przedmiotowa ocena istniejącego stanu rzeczy, której dokonuje sąd. W szczególności o istnieniu takiej potrzeby nie decyduje okoliczność, iż strona przegrała spór przed sądem I instancji. Co istotne ryzyko nieuwzględnienia w postępowaniu sądowym interesu strony, która wykazuje daleko idącą opieszałość w przedstawieniu istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy faktów i dowodów, obciąża ją samą.

Kwestia zachowania staranności w dowodowym zobrazowaniu podnoszonych twierdzeń jest szczególnie istotna w sprawach, w których ze względu na zastępowanie nieobecnego pozwanego przez kuratora procesowego, wysoce utrudnione jest czynienie prawidłowych ustaleń faktycznych na podstawie przyznania faktów (przy zastosowaniu art. 229 k.p.c. lub art. 230 k.p.c.). Kurator zastępujący stronę najczęściej bowiem nie będzie posiadać wiedzy o faktach istotnych dla rozstrzygnięcia a jego rolą w procesie jest prawidłowe zabezpieczenie praw procesowych zastępowanego. Zatem wadliwym byłoby czynienie ustaleń faktycznych „bez dowodowo” – wyłącznie w oparciu o oświadczenia (lub brak oświadczeń) kuratora co do twierdzeń przytaczanych przez stronę przeciwną.

Strona procesu zastępowana przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego powinna być świadoma, że wobec opisanych wyżej zasadniczych trudności w przyjęciu określonych okoliczności za nie budzące sporu między stronami (i jako takie nie wymagające dowodu), Sąd będzie musiał opierać ustalenia faktyczne wyłącznie o wynik postępowania dowodowego. Tym bardziej więc w realiach niniejszej sprawy wszelkie wnioski dowodowe powinny być złożone w toku postępowania przed Sądem I instancji (stosownie do reguł wynikających z art. 207 i 217 k.p.c.). Braki odpowiedniej inicjatywy dowodowej dla wykazania okoliczności istotnej dla rozstrzygnięcia, zgodnie z art. 6 k.c. obciążają w sferze materialnoprawnej podmiot, który z faktu tego wywodził w procesie skutki prawne.

Jak wskazano wyżej strona powodowa nie wykazała w apelacji żadnych okoliczności uzasadniających (w świetle art. 381 k.p.c.) inicjatywę dowodową dopiero na obecnym etapie postępowania.

Z tego powodu dowód w postaci pełnomocnictwa z dnia 25 kwietnia 2012 roku, powołany dopiero w apelacji, i to w sytuacji gdy jest oczywiste – z uwagi na datę powstania tego dokumentu, że był on znany powodowi nie tylko w czasie postępowania przed sądem I instancji, ale znacznie wcześniej – został przez Sąd odwoławczy pominięty.

Przechodząc do kolejnego zarzutu przedstawionego w apelacji, a mianowicie naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. wskazać należy, że ich uzasadnienie w zasadzie sprowadza się jedynie do zarzucenia Sądowi Rejonowemu braku wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego w sprawie w szczególności w kwestii skutecznego zawarcia przez powoda umowy sprzedaży z dnia 21 grudnia 2012 roku. Tak sformułowany zarzut należało uznać za bezzasadny. Dla uporządkowania dalszego wyводу należy przywołać powszechnie akceptowaną w judykaturze i nauce prawa wykładnię normy art. 233 § 1 k.p.c., w myśl której skuteczne postawienie zarzutu naruszenia tego przepisu wymaga wykazania sprzeczności z zasadami doświadczenia życiowego lub logiki prezentowanych przez Sąd pierwszej instancji ocen poszczególnych dowodów, względnie nieuzasadnione pominięcie przez tenże Sąd istotnych fragmentów materiału procesowego. Tylko niezachowanie podstawowych standardów oceny dowodów może być przeciwstawione ustawowemu uprawnieniu Sądu do dokonania swobodnej oceny materiału dowodowego na podstawie art. 233 §1 k.p.c. Przyjmuje się przy tym, że nawet gdyby z określonego dowodu można było wyciągnąć wnioski odmienne niż przedstawione przez Sąd, nie dochodzi do naruszenia tego przepisu, gdy rozumowanie Sądu nie jest obciążone wspomnianymi uchybieniami. W szczególności dokonanie oceny dowodów niezgodnie z intencją skarżącego nie dyskredytuje stanowiska Sądu. Zatem uzasadnienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga nie tyle przedstawienia przez skarżącego własnej oceny materiału dowodowego, lecz przede wszystkim wykazania, w których miejscach ocena dokonana przez sąd pierwszej instancji popada w sprzeczności z normatywnym (przewidzianym w art. 233 §1 k.p.c.) wzorcem oceny dowodów. W niniejszej sprawie, jak wskazuje analiza treści wywiezionej apelacji, wyводу takiego skarżący nie przeprowadził, poprzestając jedynie na podniesieniu samego zarzutu.

Skarżący zaniechał przedstawienia jakiegokolwiek analizy wnioskowania Sądu Rejonowego w płaszczyźnie zarzucanego braku wszechstronnego ustalenia faktów mających znaczenie dla rozpoznania niniejszej sprawy co w zasadzie uniemożliwiło dokonanie Sądowi odwoławczemu dokonania oceny zasadności tego zarzutu. Powyższe braki uzasadniają w związku z tym przyjęcie, że stanowisko skarżącego wyrażone w apelacji w zakresie tego zarzutu stanowi jedynie polemikę strony niezadowolonej z niekorzystnego dla niej rozstrzygnięcia. Nie może natomiast stanowić punktu wyjścia do podjęcia przez Sąd odwoławczy oceny prawidłowości ustaleń Sądu Rejonowego. Jak wskazano zaś wyżej, w świetle materiału procesowego przedstawionego pod osąd w toku powstępowania przed Sądem Rejonowym nie było żadnych podstaw do uznania, że powód udowodnił, by oświadczenie woli składające się na umowę przelewu objętej sporem wierzytelności, zostało złożone przez osobę wykazującą się należytyum umocowaniem do składania oświadczeń w imieniu cedenta.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 231 k.p.c. należy wskazać, że przepis ten zawiera definicję ustawową domniemania faktycznego, rozumianego w nauce jako sąd, którego treścią jest uznanie określonego faktu, istotnego dla rozstrzygnięcia danej sprawy, za ustalony, jeżeli wniosek taki można wyprowadzić z zasad logiki i doświadczenia z innych, ustalonych już faktów (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 grudnia 2003 r., I CK 297/03; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 września 2005 r., I CK 114/05). W ramach takiego wnioskowania sąd ma pełną

swobodę, powinien jednakże uwzględniać całokształt okoliczności faktycznych w konkretnej sprawie. Domniemany fakt nie wymaga twierdzenia ani dowodzenia, w przeciwieństwie do okoliczności stanowiących podstawę faktyczną domniemania (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 1998 r.; postanowienie SN z dnia 17 października 2000 r., I CKN 1196/98). Co istotnym zgodnie z poglądem reprezentowanym w orzecznictwie, a który Sąd Odwoławczy podziela dyspozycja art. 231 k.p.c. powinna znaleźć zastosowanie wyłącznie w braku bezpośrednich środków dowodowych (vide: wyroku Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2002 r., IV CKN 718/00).

Skarżąca zarzuciła Sądowi I instancji brak uznania za ustalone faktów mających istotne znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, w sytuacji gdy ustalenia takie można wyprowadzić z innych faktów. Twierdzenia skarżącej sprowadzały się do zarzutu, że Sąd I instancji nie zastosował instytucji domniemania faktycznego polegającego na uznaniu, że powodowi przysługuje legitymacja czynna do występowania w niniejszym postępowaniu oraz, że dochodzonego przez niego roszczenie jest uzasadnione. Powyższego zarzutu nie można uznać za uzasadniony. Przede wszystkim wskazać należy, że przepis art. 231 k.p.c. nie znajduje zastosowania w niniejszej sprawie albowiem nie zachodzi przypadek braku bezpośrednich dowodów służących wykazaniu legitymacji czynnej powoda. Niewątpliwie powód posiadał możliwość powołania w toku postępowania przed Sądem I instancji dowodu na okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia zasadności wywiedzionego przez niego powództwa, ale z niewiadomych przyczyn jego powołania zaniechał. Należy podkreślić przy tym, że regulacja wynikając z art. 231 k.p.c. nie może prowadzić do zastąpienia ciężącego na stronie obowiązku w zakresie inicjatywy dowodowej (art. 3 k.p.c. i art. 232 k.p.c.) ani niwelowania jej zaniechań procesowych.

Dla wyczerpania krytyki stanowiska skarżącego wskazać także należy, że skarżący formułując powyższy zarzut w zasadzie zaniechał jego uzasadnienia. W szczególności nie wskazał z jakich (jego zdaniem wykazanych) faktów można w drodze domniemania faktycznego wyprowadzić wnioski o przysługującej powodowi legitymacji czynnej (a więc o istnieniu umocowania do jednoosobowej reprezentacji banku po stronie osoby podpisującej umowę przelewu). Jest to to o tyle istotne, że orzeczenie sądu może być oparte na domniemaniu faktycznym tylko wówczas, gdy domniemanie to stanowi wniosek logicznie wynikający z prawidłowo ustalonych faktów stanowiących jego przesłanki. Wobec nie wskazania przez skarżącego takich faktów Sąd odwoławczy został w zasadzie pozbawiony możliwości merytorycznego odniesienia do tak sformułowanego zarzutu naruszenia art. 231 k.p.c.

Z powyższych względów Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację.

- (...)-

Sygnatura akt VIII Ga 410/15

Zarządzenia:

1. (...)
2. (...)
3. (...) (...) (...)